

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

РІШЕННЯ

від 28 квітня 2021 року

№ 78/13

щодо проекту Закону про захист рослин
(реєстр. № 4600)

Комітет з питань екологічної політики та природокористування, відповідно до предметів відання, розглянув проект Закону про захист рослин (реєстр. № 4600 від 16.01.2021 р.), поданий народними депутатами України Соломчуком Д.В., Мезенцевою М.С., іншими народними депутатами України, та відзначає наступне.

Як зазначено у пояснювальній записці, законопроект розроблено з метою системного та комплексного перегляду державного регулювання, яке на сьогодні має місце в сфері захисту рослин, сфері обігу і застосування засобів захисту рослин.

Законопроектом передбачено консолідувати закони України «Про захист рослин», «Про карантин рослин» і частину Закону України «Про пестициди та агрохімікати» з питань, що стосується обігу і застосування засобів захисту рослин, в єдиний закон.

На твердження авторів законопроекту його прийняття дозволить:

вдосконалити нормативно-правове регулювання у сфері захисту рослин, усунути застарілі, а також дублюючі норми, здійснити врегулювання питань у вигляді одного комплексного закону;

реалізувати вимоги статті 64 Угоди про асоціацію в частині сфери захисту рослин, яка передбачає необхідність наближення законодавства України до законодавства ЄС;

посилити захист і охорону території України від занесення регульованих шкідливих організмів та посилити державний контроль за обігом та використанням засобів захисту рослин;

стимулювати перехід до застосування нових технологій у сільському господарстві, що здатне зменшити та/або мінімізувати негативний вплив засобів захисту рослин на довкілля;

мінімізувати втрати і ризики сільгосптоваровиробників та експортерів продуктів рослинного походження;

Підтримуючи ідею унормування положень законів України «Про захист рослин», «Про карантин рослин» і частину Закону України «Про пестициди та агрохімікати» з питань, що стосується обігу і застосування засобів захисту рослин, в єдиний закон, слід зазначити наступне.

1. Внесення змін до термінології, а саме – заміна визначень у Законі України «Про пестициди і агрохімікати» (зміни до статті 1 Закону), може призвести до рівнозначності при тлумаченні та застосуванні інших положень цього Закону. Зокрема визначення терміну «пестициди» пропонується викласти у редакції – «засоби захисту рослин та біоцидні продукти», у чинній редакції Закону термін пестициди визначає – «токсичні речовини, їх сполуки або суміші речовин хімічного чи біологічного походження, призначені для знищення, регуляції та припинення розвитку шкідливих організмів, внаслідок діяльності яких вражаються рослини, тварини, люди і завдається шкоди матеріальним цінностям, а також гризунів, бур'янів, деревної, чагарникової рослинності, засмічуючих видів риб».

2. Пропонується виключити «Порядок застосування пестицидів і агрохімікатів» (стаття 12 Закону). Натомість не передбачено змін для врегулювання особливостей застосування пестицидів і агрохімікатів. Відповідно до цієї статті, при застосуванні пестицидів та агрохімікатів, має здійснюватися комплекс заходів відповідно до регламентів, встановлених для певної ґрунтово-кліматичної зони, з урахуванням попереднього агрохімічного обстеження ґрунтів, даних агрохімічного паспорта земельної ділянки (поля) і стану посівів, діагностики мінерального живлення рослин, прогнозу розвитку шкідників і хвороб.

3. Також пропонується виключити із Закону статтю 13, якою регулюються особливості застосування пестицидів та агрохімікатів «на землях природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення», «на території, що зазнала радіоактивного забруднення, а також у зонах надзвичайних екологічних ситуацій», «у спеціальних сировинних зонах, призначених для вирощування продукції для дитячого і дієтичного харчування».

Однак, зазначені території є об'єктами, що підлягають особливій охороні, щодо яких законодавством встановлюється особливий правовий режим (Закон України «Про природно-заповідний фонд України» – щодо територій та об'єктів природно-заповідного фонду, Закон України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» – щодо територій, що зазнали радіоактивного забруднення). Запропоновані зміни можуть знизити рівень правової охорони та захисту відповідних об'єктів, підвищуючи ризики негативного впливу як на відповідні території, так і на здоров'я дітей.

4. Змінами до статті 49 Закону України «Про тваринний світ» пропонується виключити механізм та перелік уповноважених органів виконавчої влади для застосування заборони або обмеження використання засобів захисту рослин на певній території. Виключення обмежень або

заборони застосування на окремих територіях пестицидів та агрохімікатів може призвести до загибелі тварин чи погіршення середовища їх існування.

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України у своєму висновку надало ряд зауважень до законопроекту, зокрема, щодо недоцільності виключення положень щодо страхування господарської діяльності, а також страхування екологічного ризику діяльності, пов'язаної з ввезенням на територію України пестицидів і агрохімікатів, їх транспортуванням та використанням.

Виключення вказаних норм, як зазначено у висновку, призведе до неможливості дотримання ключових принципів державної політики у сфері діяльності, пов'язаної з пестицидами і агрохімікатами, зокрема: пріоритетності збереження здоров'я людини і охорони навколишнього природного середовища відносно економічного ефекту від застосування пестицидів і агрохімікатів; безпечності для здоров'я людини та навколишнього природного середовища під час їх виробництва, транспортування, зберігання, випробування і застосування за умови дотримання вимог, встановлених державними стандартами, санітарними нормами, регламентами та іншими нормативними документами. Відповідно виключення положень щодо страхування призведе до неможливості забезпечення відшкодування шкоди, завданої суб'єктом господарювання, який здійснює зберігання та застосування пестицидів і агрохімікатів, довіллю або здоров'ю людей; додаткових витрат з державного бюджету на покриття наслідків від діяльності суб'єктів господарювання, які здійснюють свою діяльність в умовах підвищених екологічних ризиків.

Міністерство звертає увагу, що запропонована редакція статті 10-1 Закону України «Про пестициди та агрохімікати» дублює положення статті 4 Закону, якою встановлено заборону на рекламування пестицидів і агрохімікатів до їх державної реєстрації.

Міндовкілля зазначає, що статтю 49 Закону України «Про тваринний світ» слід залишити без змін або викласти у наступній редакції:

«Стаття 49. Обмеження або заборона застосування на окремих територіях пестицидів і агрохімікатів

З метою збереження біорізноманіття на окремих територіях обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації за погодженням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну аграрну політику, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, а на території Автономної Республіки Крим - орган виконавчої влади Автономної Республіки Крим з питань охорони навколишнього природного середовища за погодженням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну аграрну політику, можуть визначати окремі території, на яких обмежується або забороняється застосування пестицидів і агрохімікатів.»

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу у своєму висновку зазначив, що проект Закону за своєю метою не суперечить міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції, але потребує доопрацювання, з метою приведення у відповідність до положень

Європейського Парламенту та Ради 2016/2031 про заходи захисту від шкідників рослин, зокрема, в частині функціонування електронної системи сповіщення.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України висловило зауваження до законопроекту. На думку управління, у разі прийняття законопроекту у запропонованому вигляді, поза межами законодавчого регулювання залишаться деякі важливі питання, пов'язані із захистом рослин, які наразі регулюються законодавчими актами, які проектом пропонується визнати такими, що втратили чинність. Зокрема щодо: захисту рослин від хвороб та бур'янів, основних принципів в сфері захисту рослин, соціального і правового захисту спеціалістів із захисту рослин; фінансово-економічних основ карантину рослин, виявлення вогнища карантинних організмів у країні або транзиту.

Враховуючи викладене, Комітет **в и р і ш и в:**

1. Рекомендувати Комітету з питань аграрної та земельної політики внести на розгляд Верховної Ради України пропозицію про прийняття за основу проекту Закону про захист рослин (реєстр. № 4600 від 16.01.2021 р.), поданий народними депутатами України Соломчуком Д.В., Мезенцевою М.С., іншими народними депутатами України, за умови врахування зауважень, висловлених у мотивувальній частині рішення.

2. Рішення направити до Комітету з питань аграрної та земельної політики.

Голова Комітету

О. БОНДАРЕНКО